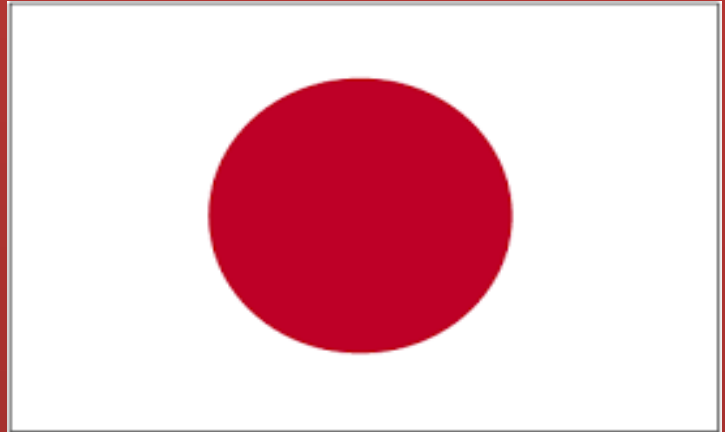

KFA FUARCILIK
Küresel Fuar Acentesi
Global Fair Agency

JAPONYA ÜLKE RAPORU

MART 2020

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR.....	2
TABLO LİSTESİ.....	2
YÖNETİCİ ÖZETİ	3
1. GENEL BİLGİ.....	4
1.1 Coğrafi Konum.....	5
1.2 Siyasi ve İdari Yapı.....	5
1.3 Nüfus ve İşgücü Yapısı.....	5
1.4 Doğal Kaynaklar ve Çevre.....	6
2. GENEL EKONOMİK DURUM.....	6
2.1 Ekonomik Yapı.....	6
2.2 Enflasyon.....	6
3. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR.....	7
3.1. Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü	7
3.2 Yatırımlarda Öncelikli Alanlar.....	7
3.3 Yatırımlara Sağlanan Teşvikler	8
3.4 Oturma ve Çalışma İzinleri	8
4. DIŞ TİCARET	8
4.1. Japonya'nın İhracatı	9
4.2. Japonya'nın İthalatı	10
5. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE VERGİLER.....	12
5.1. Dış Ticaret Politikası	12
5.2. Tarifele Dışı Engeller.....	12
5.3. Ürün Standartları ile İlgili Uygulamalar	13
6. TÜRKİYE İLE TİCARET	14
7. BURSA İLİNİN JAPONYA İLE DIŞ TİCARETİ.....	17
8. TÜRKİYE - JAPONYA SİYASİ İLİŞKİLERİ.....	17
9. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR	18
9.1. Ticareti Etkileyen Kültürel Faktörler.....	18
9.2. Resmi Tatiller ve Çalışma Saatleri	18
9.3. İklim.....	19
9.4. 2020 Yılı İçerisinde Öne Çıkan Fuarlar.....	20
10. SWOT ANALİZİ	20
11. YARARLI ADRESLER.....	21
12. KAYNAKÇA.....	22

KISALTMALAR

GTIP: Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu
USD: United States Dollar (Amerikan Doları)
GSMH: Gayri Safi Milli Hasıla
GSYİH: Gayri Safi Yurtiçi Hasıla

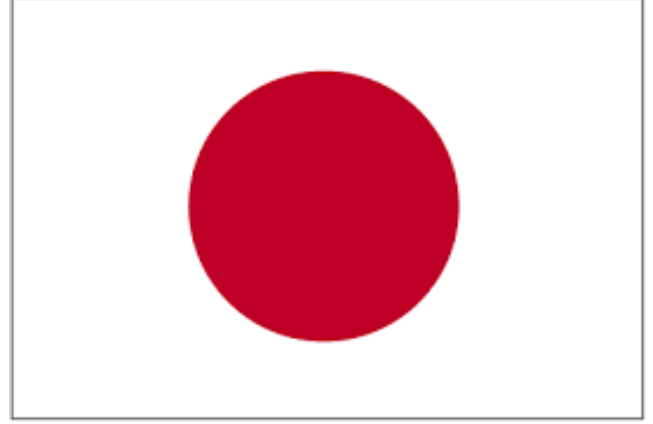
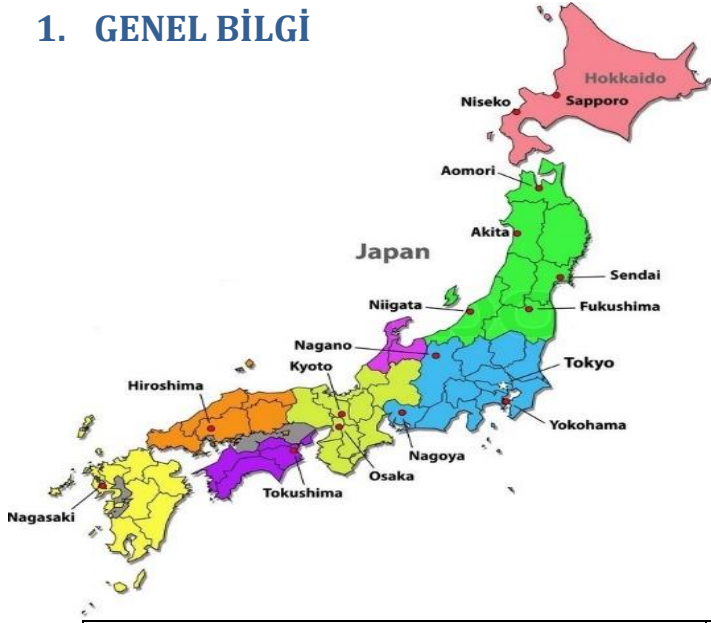
TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Japonya'nın Dış Ticareti (1000 \$)	9
Tablo 2: Japonya'nın İhraç Ettiği Başlıca Ürünler (1000 \$).....	9
Tablo 3: Başlıca Ülkeler İtibari ile İhracatı (1000 \$).....	10
Tablo 4: Japonya'nın İthal Ettiği Başlıca Ürünler (1000 \$)	10
Tablo 5: Başlıca Ülkeler İtibari ile İthalatı (1000 \$)	11
Tablo 6: Japonya'nın Türkiye ile Dış Ticareti (1000\$).....	14
Tablo 7: Japonya'nın Türkiye'ye İhracatında Başlıca Ürünler (1000 \$).....	15
Tablo 8: Japonya'nın Türkiye'den İthalatında Başlıca Ürünler (1000 \$)	16
Tablo 9: Bursa ilinin Japonya ile Dış Ticareti (\$).....	17

YÖNETİCİ ÖZETİ

- Japonya, Doğu Asya'da bir ada ülkesidir. Büyük Okyanus'ta bulunan Japonya; Japon Denizi'nden Çin, Kuzey Kore, Güney Kore ve Rusya'nın doğusuna, kuzeyde Ohotsk Denizi'nden güneyde Doğu Çin Denizi'ne ve Tayvan'a kadar uzanır. Japonca adını oluşturan kanji karakterler "güneş" ve "köken" anlamına gelir. Bu nedenle Japonya "Doğan Güneşin Ülkesi" diye de bilinir.
- İki ülke arasındaki ticari ilişkiler ağırlıklı olarak Japonya'dan yapılan ithalat ile yönlendirilmektedir.
- **Japonya'nın ithalatındaki ilk 5 ülke:** Çin (%24,5), ABD (%11), Avustralya (%5,8), Güney Kore (%4,2), Suudi Arabistan (%4,1) 'dir. Türkiye bu sıralamada 57. Sırada yer almaktadır.
- **Japonya'nın ihracatındaki ilk 5 ülke:** ABD (%19,3), Çin(%19), Güney Kore (%7,6), Tayvan (%5,8), Hong Kong (%5,1)'dir. Türkiye bu sıralamada 30. Sırada yer almaktadır.
- **Başlıca İhracat Kalemleri :** Motorlu arabalar ve diğer motorlu taşıtlar esas olarak kişilerin taşınması için tasarlananlar, Başka yerde belirtilmeyen ürünler, Traktör parçaları ve aksesuarları, on veya daha fazla kişinin taşınması için motorlu taşıtlar, Elektronik entegre devreler; bunların parçaları, Yarı iletken üretiminde sadece veya temel olarak kullanılan türden makineler ve cihazlar
- **Başlıca İthalat Kalemleri:** Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar, ham, Petrol gazı ve diğer gaz halindeki hidrokarbonlar, Telefon setleri, dahil. hücresel şebekeler veya diğer kablosuz şebekeler için telefonlar; Kömür; kömürden üretilen briketler, yumurtalıklar ve benzeri katı yakıtlar, Elektronik entegre devreler; bunların parçaları
- İş yapma kolaylığı açısından Japonya, dünyada 190 ülke arasında 29. sırada yer almaktadır. (2019)
- Japonya'nın 2019 yılında Türkiye'ye yaptığı ihracat **2.51 milyar dolar** civarında gerçekleşirken, Türkiye'den yaptığı ithalat yaklaşık **765.5 milyon dolar** seviyesinde gerçekleşmiştir. Japonya, Türkiye ile gerçekleştirmekte olduğu karşılıklı ticaretinde uzun yıllardır dış ticaret fazlası vermiştir.
- 2019 yılında , Bursa ilinden Japonya'ya **24.3 milyon dolar** ihracat gerçekleştirilirken, Bursa'nın Japonya'dan ithalat rakamı **88.6 milyon dolar** olmuştur.
- 2017 verilerince Bursa'da Japonya sermayeli 5 firma bulunmaktadır.
- Uludağ İhracatçı Birlikleri'nin verilerine göre Bursa'dan Japonya'ya ihracat yapan firma sayımız 100'dür.
- Japonya – Türkiye arasındaki Serbest Ticaret Antlaşması müzakereleri halen devam etmektedir.

1. GENEL BİLGİ

RESMİ ADI	JAPONYA DEVLETİ
YÖNETİM BİÇİMİ	ÜNİTER PARLAMENTER ANAYASAL MONARŞİ
İMPARATOR	NARUHİTO
BAŞBAKAN	ŞİNZŌ ABE
BAŞKENT	TOKYO
NÜFUS (2019)	126.317.000
YÜZ ÖLÇÜMÜ (KM²)	377.973
DİL	JAPONCA
ETNİK YAPI	98.1% Japon 0.5% Koreli 0.4% Çinli 1% Diğer
PARA BİRİMİ	Yen (JPY ¥)
GSYİH (MİLYON \$)	5.167.051 (2019 - tahmin)
KBGSYİH (\$)	40.849 (2019 - tahmin)
BÜYÜME ORANI (%)	1,21 (2019 - tahmin)

1.1 Coğrafi Konum

Çin Halk Cumhuriyeti'nin kuzeydoğusunda, Kore Yarımadasının doğusunda ve Rusya'nın Sibiryası bölgesinin güneyinde yer alan Japonya'da, en önemli adalar Hokkaido, Honshu Shikoku ve Kyushu'dur. Bunların dışında 3000'i aşkın küçük ada mevcut olup, bazılarında yerleşim mevcut değildir.

Japonya'da iklim kuzeyden güneye çeşitlilik göstermektedir. Ülkenin %70'i yerleşime uygun olmayacak ölçüde dağlıktır. Bu nedenle arazi fiyatları son derece yüksektir. Japonya'nın doğal koşulları hava ve deniz trafiğini zorlaştırdığından kara yolu ulaşımı yoğunluk kazanmıştır. Yüksek teknolojili hızlı tren taşımacılığı gelişmiştir. Kobe ülkenin en büyük deniz limanı olup, Narita/Tokyo ve Kansai/Osaka, Kobe, Kyoto en büyük hava limanlarıdır.

1.2 Siyasi ve İdari Yapı

Japonya, temsili demokrasi ile yönetilmektedir. Japon Parlamentosu devletin en üst organıdır. Hükümet Parlamenta karşı sorumludur. Japon İmparatoru Devlet Başkanı'dır.

Japonya'da resmi olarak 47 il bulunmakta olup, her ilin bir valisi ve belediye başkanı bulunmaktadır. Yine resmi olmayan özellikle kırsal kesimde birçok bölge mevcuttur.

Japonya'nın modern politik dönemi 1868'de Meiji Hanedanı zamanında başlamış, parlamento 1890 yılında kurulmuştur. Ancak Japonya'nın dünya ekonomik ve politik sistemi içinde bugünkü yerini alması 2. Dünya Savaşı'ndan sonra olmuştur. Bugün Japonya, dünyadaki en gelişmiş ekonomilerden biri olarak, ülkemiz için de önem arz eden büyük bir dış ticaret partneridir.

1.3 Nüfus ve İşgücü Yapısı

Japonya'da son 50 yılda nüfus artmaya devam etmekte olup, son yıllarda nüfus artış hızı yavaşlamaya başlamıştır. 1950'lerde Japonya'da işgücü bakımından aktif olan nüfus (15-64 yaş arası) çoğunlukta iken 2000'li yıllarda söz konusu yapının önemli ölçüde değiştiği gözlenmektedir. Bugünkü durum itibarıyla, 0-14 yaş arası olan nüfus toplumun sadece %16,7'sini oluşturmakta ve 65 yaş ve üstü olan kesimin oranı %28,9'a yükselmiş bulunmaktadır.

Doğum oranının düşük seviyelerde seyretmesi, özellikle yaşlı kesimde artan ölüm oranları ve ülke dışından gelecek göçün sınırlı kalması söz konusu düşüşün en önemli nedenleri olarak gösterilmektedir. Dışardan göç ancak göç edecek kişilerin vasıflı olması durumunda izin verilmektedir.

2050 yılı itibarıyla ekonomik olarak aktif nüfusun %53,1'e düşeceği tahmin edilmekte olup, yapılan projeksiyonlar sonucu 0-14 yaş arası kesimin toplumun %8,6'sını, 65 yaş ve üstü kesimin de toplumun %39,5'ini oluşturacağı öngörülmektedir.

Japonya'da 65 yaş ve üstü kesimin tüm nüfusa oranı %23'dür. Dünyadaki en yüksek orana sahip olan Japonya'yı %20,4 ile Almanya ve İtalya izlemektedir.

Bu durum ihracatımız açısından değerlendirildiğinde, önümüzdeki dönemde özellikle yaşlı insanların kullanabileceği ürünlerin önem kazanacağı ve pazarın başlıca alıcı kesiminde bulunacak olan bu segmentin ihtiyaçları çerçevesinde şekilleneceği düşünülmektedir.

1.4 Doğal Kaynaklar ve Çevre

1970'lerdeki iki büyük petrol krizinden sonra Japon hükümeti enerji tasarrufu önlemlerine yatırım yapmıştır. Kalori değeri ve temizliği nedeni ile likid doğal gaz talebi giderek artmaktadır. Bu alandaki en büyük tedarikçi Endonezya'dır. Ülkedeki mevcut taş kömürü üretimi giderek azalmaktadır. İçinde bulunulan coğrafi koşullar nedeniyle ithal taş kömürü ülkede üretilen taş kömürüne kıyasla daha ucuza mal olmaktadır. Elektrik enerjisi fiyatları diğer OECD üyesi ülkeler arasında en pahalı olanıdır. Bunun nedeni ise çevresel önlemler, depreme dayanıklı santraller kurma zorunluluğu; kısacası pahalı altyapıdır.

Halihazırda, çevre ve enerji ile ilgili konular küresel ısınma ve enerji tasarrufu çerçevesinde şekillenmekte olup, bu durum iş çevrelerine de yansımış bulunmaktadır.

Çevre sektöründe ön plana çıkan ürünler daha az kirletici özelliğine sahip ürünler, atık temizleme üniteleri, geri dönüşüm ve doğa ile dost enerjiler, çevresel geri kazanım ve eko-tatil gibi konulardır. Ülkede çeşitli çevre koruma örgütleri aktif olarak faaliyet göstermekte olup, tüketici eğilimlerin şekillenmesinde önemli rol oynamaktadır. Çevre teknolojileri sektörü oldukça gelişmiş konumda olup, Japonya bu konuda dünyanın önde gelen üreticileri arasında yer almaktadır.

Öte yandan enerji sektöründe Japonya'da ön plana çıkan konular kömür, petrol, doğalgaz, nükleer enerji hidrolik enerji vb. hususlardır. Enerji sektöründe elektrik ve şehirlerde doğalgazın üretim ve dağıtımın serbestleştirilmesi gündemde olup, firmalar arasındaki rekabet artmaya başlamıştır. Firmalar, daha fazla ön plana çıkabilmek için çevre konularına önem vermeye başlamış ve enerji tasarrufu konusunda çeşitli kampanyalar düzenlemektedir.

Yine Japonya'nın artan enerji ihtiyacı karşısında ülkede birçok nükleer santral açılmış, bu da Japonya'nın da taraf olduğu Kyoto Sözleşmesi taahhütlerine uyumu zorlaştırmıştır.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

2.1 Ekonomik Yapı

2. Dünya savaşından bu yana düzenli olarak büyümeye devam eden Japonya ekonomisinin büyümesi 2008 yılında önemli ölçüde yavaşlamaya başlamıştır. Ekonomik büyümesi ağırlıklı olarak ihracata dayanan Japonya'da, dışarıdan gelen taleplerin ekonomik kriz dolayısıyla azalmaya başlaması sonucu hükümet yerel talebi canlandırmaya yönelik önlemleri artırmıştır.

Japonya'nın 2019 yılında Türkiye'ye yaptığı ihracat 2.51 milyar dolar civarında gerçekleşirken, Türkiye'den yaptığı ithalat yaklaşık 765.5 milyon dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. İki ülke arasındaki ticari ilişkiler ağırlıklı olarak Japonya'dan yapılan ithalat ile yönlendirilmektedir.

2.2 Enflasyon

Japonya'da enflasyonist baskıların yeniden ortaya çıkmasıyla TÜFE %1,4 oranında gerçekleşmiştir. 2014 yılında bu trendin devam etmesi bazı faktörlere bağlıdır. Bunların en önemlisi Merkez Bankasının %2'lik enflasyon hedefini gerçekleştirmek için yürüttüğü ultra-gevşek para politikasıdır. Ayrıca tüketici vergilerinde planlanan artışlar (Nisan 2014'de %8, Ekim 2015'te %10) fiyat seviyesinde yükselmeye neden olacaktır. Ayrıca çıktı açığındaki daralma ve zayıf Yen tüketici fiyatlarını yukarıya doğru itecektir. İMF tahminlerine göre ortalama tüketici fiyatları enflasyonunun 2014 yılında %2,8 ile zirve yapması, 2016 da %1,8'e düşmesi beklenmektedir.

Japonya'nın yurt dışı yatırımlarının sektörel dağılımı incelendiğinde, imalat sektöründeki yatırımların %32 finans ve hizmet sektörlerinin yer aldığı imalat dışı yatırımların payının ise % 70 seviyesinde olduğu tespit edilmektedir.

3. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

3.1. Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Dünyanın üçüncü büyük ekonomisi konumunda bulunan Japonya, yabancı yatırımcıların ilgisini çekmeye devam etmekte ancak ülkeye yapılan doğrudan yabancı yatırım oranı görece düşük seviyelerde kalmaktadır. Buna karşın Japon işadamlarının ülke dışına yönelik yatırımları dünyada önemli seviyelere ulaşmış bulunmaktadır.

ABD ile büyük AB ülkeleri firmaları Japonya'daki en önemli yabancı yatırımcılar olup, ve geçmiş yıllarda ülkeye yapılan yabancı yatırımların yarısından fazlasını oluşturmaktadır. Söz konusu yatırımlar, imalata dayalı olmayan işkollarında gerçekleşmiştir ve özellikle bu yatırımlarda finansal hizmetler ile perakendecilik ön plana çıkmıştır. İmalata dayalı doğrudan yabancı yatırımlarda ise otomotiv sanayi en yüksek yatırımların gerçekleştiği alandır.

Ülke / bölge bazında incelendiğinde Japonya'nın dış yatırımları en fazla artan ülke grubu Kuzey Amerika ve İngiltere ülkeleri olmuştur.

2017 yılında % 24 olacağı tahmin edilen ülkedeki toplam yatırımların GSYİH'ya oranının, 2018 yılında %24,6 ve 2023 yılında %24,5 olması beklenmektedir. Japonya ayrıca 2016 yılında 11,4 milyar \$ ile doğrudan yabancı yatırım çeken ülkeler arasında 27. sırada yer almıştır.

3.2 Yatırımlarda Öncelikli Alanlar

İhracata yönelik üretimini Japonya dışına ve potansiyel pazarlara yakın bölgelere kaydıran Japon şirketleri, Doğu Asya başta olmak üzere, Avrupa ve Kuzey Amerika'da bu alandaki yatırımlarını artırmıştır. Elektronik sektöründe ise, yurt içi talebin de artması ile birlikte, Japon firmalar hem Japonya içindeki yatırımlarını, hem de yurt dışı yatırımlarını güçlendirmişlerdir.

Japon Uluslararası İşbirliği Bankası (JBIC) tarafından, en az 3 yurtdışı iştiraki ve en az bir yurtdışı imalat tesisi bulunan Japon imalat sektörü firmaları arasında 20 yıldır yapılan "Yurtdışı Faaliyetler Anketi", Japon yatırımcılarının eğilimleri ve tercihleri hakkında önemli ipuçları vermektedir. Ankete katılan firmaların önemli bir bölümü, kısa vadede öngörülen öncelikli stratejilerini "yurtdışı faaliyetlerini artırmak ve güçlendirmek" olarak açıklamıştır. Yatırımcı firmaların öncelikli stratejileri arasında, AR-GE faaliyetlerine daha çok ağırlık vermek de gelmektedir. Diğer Asya ülkeleri ile maliyet rekabeti yapmasına imkan olmayan Japon şirketleri, diğer ülkelerin sahip olmadığı yüksek teknoloji ürün ve prosesler sayesinde rekabetçi gücünü koruyabileceğini düşünmektedir.

Büyük öncelik verilen bir diğer strateji ise, yurt içi üretimin güçlendirilmesi olarak ortaya çıkmıştır. Bu çerçevede Japon iş adamlarına uygulanan anket çerçevesinde, Japon üreticilerin yurt dışı üretimi artırırken, yurt içi üretimi de ihmal etmemeye önem verdiklerini, global krizlerden etkilenmemek için yurt dışı ve yurt içi üretimin optimum bir dengesini bulmayı amaçladıklarını göstermektedir. Japonya'nın halen toplam üretiminin % 30'u yurt dışı üretimden kaynaklanmaktadır. Özellikle elektronik sektöründeki konvansiyonel ürünlerde, Japon firmaları tarafından Çin ve ASEAN ülkelerinde gerçekleştirilen üretim miktarı, Japonya içindeki üretim miktarını aşmış durumdadır.

Ancak katma değeri yüksek ve yeni teknoloji içeren ürünlerin çok büyük bir kısmı halen Japonya içinde üretilmektedir. Özellikle yüksek teknoloji ürünü dijital kamera, LCD televizyon, mobil telefon gibi ürünlerdeki iç talep artışı, son iki yıldır Japon ekonomisinin büyümesindeki önemli itici faktörlerden olmuştur. Orta vadede bu gibi yüksek teknoloji içeren ürünlerin üretilebileceği bölgeler olarak, ASEAN ülkeleri gösterilmektedir. Ancak bazı Japon firmalar, en büyük rekabet avantajları olan teknolojik üstünlüklerinin bu ülkelerde taklit edilebileceğinden hareketle, halen yurt dışı yatırımlara çok sıcak bakmamaktadır.

3.3 Yatırımlara Sağlanan Teşvikler

JETRO (Japan External Trade Organization) ülkede iş kurmak isteyen potansiyel yatırımcılara ücretsiz danışmanlık sağlamaktadır. Söz konusu danışmanlık ülkenin sanayi yapısı, hammadde temini, satış sistemleri vb konuları üzerine olabildiği gibi, firmanın ihtiyaçlarına göre de sağlanabilmektedir. Biyoteknoloji, bilgi teknolojileri, ilaç sanayi, tıbbi alet ve ekipman, işlenmiş gıdalar, gıda hizmetleri, çevre teknolojileri, nanoteknoloji, genel ticaret ve yatırım mevzuatı konusunda uzmanlaşmış personeli bulunmaktadır.

Hem yerel hem de ulusal bazda faaliyet gösteren çeşitli otoritelerin farklı teşvik programları yürürlükte olup, bunlar bazı vergilerden muaflik veya vergi indirimi, arazi ve bina temini, finansman ve kredi alımında kolaylık gibi konuları kapsamaktadır. JETRO ayrıca ürüne yönelik standart, kanun ve mevzuat bilgileri konularında potansiyel yatırımcıya bilgi sağlamaya yardımcı olabilmekte olup, gerekli izinlerin alınması için yerel otoritelerle görüşme ayarlanması konusunda da yardımcı olmaktadır.

Yine Japonya’da bir ofisin kurulum maliyeti, iş kurma prosedürlerine ilişkin bilgi, ofise yakın emlak konusunda yardım ve nitelikli eleman istihdamı gibi konularda da talep edildiği takdirde yardımcı olabilmektedir.

İş yapma kolaylığı açısından Japonya, dünyada 190 ülke arasında 29. sırada yer almaktadır. (2019)

Ayrıca Japonya’nın çeşitli şehirlerinde 50 işgününe kadar ücretsiz olarak kullanılabilen ofis hizmetine çeşitli ofis ekipmanları (masa, andalye, dolap, telefon ve faks) ve internet bağlantısı da dahildir. Söz konusu ofisler Tokyo merkez, Yokohama, Nagoya, Osaka, Kobe ve Fukuoka gibi şehirlerde bulunmakta olup, hükümet binalarına yakın yerlerde konumlandırılmıştır.

Çeşitli konferans ve iş toplantıları amacıyla da bu hizmetten yararlanmak amacıyla rezervasyon yapılması mümkündür.

3.4 Oturma ve Çalışma İzinleri

Japonya’ya yapılacak gezi, toplantı ve iş amaçlı geziler için 3 aya kadar vize alınmamaktadır. Ayrıntılı bilgi için Japonya’nın Ankara Büyükelçiliği Tel: 0 312 446 05 00

Ülkede uzun süreli kalma durumunda: 90 günden fazla kalacak olanların 2 adet fotoğraf ve pasaportları ile belediyelerdeki yabancı kayıt bürolarına başvurmaları gerekmektedir.

4. DIŞ TİCARET

Elektronik ve taşıt endüstrileri imalat sanayinde hakim durumda olup, ülkenin uluslararası ticaret başarısının temelini oluşturmaktadır. Her iki sektör de son yıllarda Japon Yeni’nin aşırı değerlenmesi nedeni ile zorluklarla karşılaşmaktadır. Japonya aynı zamanda önemli bir makine imalatçısıdır ve bu alandaki en büyük ihracatı ABD ve Güney Kore’ye yapmaktadır. Ülke dünyanın en önemli demir - çelik üreticisidir.

Japonya gibi kaynakları kısıtlı bir ülkenin ekonomide bu ölçüde bir “süper güç” haline gelmesinde dış ticaretin önemi büyüktür. Japonya gıda maddeleri ve kereste, tekstil malzemesi, metaller gibi ana hammaddelerin ithalatı ile ham petrol ve diğer yakıt kaynaklarında dünyadaki en büyük ithalatçılardan biri konumundadır.

Diğer taraftan Japonya, renkli televizyon setleri, diğer elektrikli aletler, otomobiller, gemiler, kamera ve saatler gibi yüksek hassasiyetli optik ve elektronik ürünler ihracatında dünya birincisidir. Japonya, hammadde ithal etmekte ve nihai ürün ihraç etmektedir. Bu durumda kendisi ile ticaret yapan diğer ülkeleri sadece hammadde ve gıda ihracatçısı durumuna getirmektedir.

Marka ve tasarım satış sonrası hizmetler ile tüketici tercihlerinde meydana gelen değişikliklerin ticareti etkileyen faktörler olarak ortaya çıkması ve uluslararası alandan gelen tepkiler nedeniyle 1980’lerin ortasından itibaren Japonya’nın mamul madde ithalatında artış gözlenmektedir.

Tablo 1: Japonya’nın Dış Ticareti (1000 \$)

YIL	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2017	698.132.787	671.892.311	1.370.025.098	26.240.476
2018	738.188.768	748.361.565	1.486.550.333	-10.172.797
2019	705.656.020	720.878.145	1.426.534.165	-15.222.125

4.1. Japonya’nın İhracatı

Japonya’nın ihraç ettiği başlıca ürünler arasında Motorlu arabalar ve diğer motorlu taşıtlar ve Parçaları, Başka yerde belirtilmeyen ürünler, Traktör parçaları ve aksesuarları Elektronik entegre devreler; bunların parçaları, Yarı iletken üretiminde sadece veya temel olarak kullanılan türden makineler ve cihazlar yer almaktadır. En fazla ihraç ettiği ürün grupları otomotiv sanayisine aittir.

Tablo 2: Japonya’nın İhraç Ettiği Başlıca Ürünler (1000 \$)

GTİP NC	GTİP AÇIKLAMA	2017	2018	2019
8703	Motorlu arabalar ve diğer motorlu taşıtlar esas olarak kişilerin taşınması için tasarlananlar	93.372.375	99.123.564	97.995.361
9999	Başka yerde belirtilmeyen ürünler	44.081.985	45.606.349	44.934.325
8708	Traktör parçaları ve aksesuarları, on veya daha fazla kişinin taşınması için motorlu taşıtlar, ...	34.547.382	35.877.735	32.680.256
8542	Elektronik entegre devreler; bunların parçaları	26.677.154	28.012.329	27.818.063
8486	Yarı iletken üretiminde sadece veya temel olarak kullanılan türden makineler ve cihazlar ...	22.731.802	24.755.474	22.624.608
8901	Yolcu gemileri, gezi tekneleri, feribotlar, yük gemileri, mavnalar ve benzer gemiler için ...	11.741.514	12.391.281	13.664.737
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar (ham olanlar hariç); içeren müstahzarlar ...	8.890.189	10.261.304	10.957.801
8429	Kendinden itmeli buldozerler, angledozers, greyderler, leveller, kazıyıcılar, mekanik kürekler, ekskavatörler, ...	9.347.868	10.650.059	9.931.167
8443	Levha, silindir ve diğer baskı bileşenleri ile baskı için kullanılan baskı makineleri ...	10.019.663	9.898.516	9.431.750

8479	Başka bir yerde belirtilmeyen veya yer almayan, ayrı ayrı işlevleri olan makineler ve mekanik cihazlar ...	9.630.070	9.643.625	8.758.597
8541	Diyotlar, transistörler ve benzer yarı iletken cihazlar; ışığa duyarlı yarı iletken cihazlar, ...	8.857.030	9.144.501	8.606.572
8704	Malların taşınması için motorlu taşıtlar, KDV. motorlu ve kabinli şasi	8.861.202	9.201.294	8.446.909
8536	Elektrik devrelerini değiştirmek veya korumak için veya bağlantı yapmak için elektrikli cihazlar ...	8.324.789	8.160.079	7.494.817

Kaynak: Trade Map

Japonya'nın başlıca ihracat yaptığı ülkeler arasında ABD, Çin, Kore, Taipei, Hong Kong, Tayland ve Almanya yer almaktadır. 2019 yılında en fazla ihracatı Amerika'ya gerçekleştirmiştir. Ülkemiz, Japonya'nın ihracat yaptığı ülkeler sıralamasında 30. sırada yer almaktadır.

Tablo 3: Başlıca Ülkeler İtibari ile İhracatı (1000 \$)

ÜLKE	2017	2018	2019
DÜNYA	698.132.787	738.188.768	705.656.020
AMERİKA	135.088.568	140.607.982	140.396.286
ÇİN	132.804.585	143.988.599	134.713.548
KORE CUMHURİYETİ	53.282.026	52.504.252	46.257.979
TAİPEİ, ÇİNCE	40.641.579	42.385.247	43.008.838
HONG KONG, ÇİN	35.444.623	34.700.941	33.631.777
TAYLAND	29.431.924	32.261.913	30.191.732
ALMANYA	18.945.196	20.891.535	20.230.319
SİNGAPUR	22.648.445	23.419.651	20.157.496
VİETNAM	15.055.824	16.412.247	16.496.750
AVUSTRALYA	16.014.409	17.109.049	14.491.336
ENDENOZYA	13.395.336	15.789.131	13.987.114

Kaynak: Trade Map

4.2. Japonya'nın İthalatı

Japonya'nın başlıca ithalat kalemlerine bakıldığında Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar, ham, Petrol gazı ve diğer gaz halindeki hidrokarbonlar, Telefon setleri, dahil. hücresel şebekeler veya diğer kablosuz şebekeler için telefonlar; diğer ve Kömür; kömürden üretilen briketler, yumurtalıklar ve benzeri katı yakıtlar ürün grupları yer almaktadır.

Tablo 4: Japonya'nın İthal Ettiği Başlıca Ürünler (1000 \$)

GTİP NO	GTİP AÇIKLAMA	2016	2017	2018
2709	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar, ham	63.713.460	80.561.183	73.046.997
2711	Petrol gazı ve diğer gaz halindeki hidrokarbonlar	40.290.919	49.073.389	44.803.672
8517	Telefon setleri, dahil. hücresel şebekeler veya diğer kablosuz şebekeler için telefonlar; diğer ...	26.149.711	26.107.930	24.281.085
2701	Kömür; kömürden üretilen briketler, yumurtalıklar ve benzeri katı yakıtlar	22.920.058	25.354.891	23.242.774

8542	Elektronik entegre devreler; bunların parçaları	19.459.455	20.128.574	18.520.865
8471	Otomatik veri işleme makineleri ve birimleri; manyetik veya optik okuyucular, makineler ...	14.853.764	15.544.854	17.280.033
3004	Terapötik veya profilaktik kullanımlar için karışık veya karışık ürünlerden oluşan ilaçlar, ...	14.823.315	16.425.930	16.658.496
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar (ham olanlar hariç); içeren müstahzarlar ...	12.903.861	17.695.357	13.147.163
8703	Motorlu arabalar ve diğer motorlu taşıtlar esas olarak kişilerin taşınması için tasarlanmıştır. ...	11.112.725	12.183.317	12.146.077
9999	Başka yerde belirtilmeyen ürünler	11.299.520	11.727.775	11.873.085
2601	Demir cevherleri ve konsantreleri, KDV. kavrulmuş demir piritler	9.652.695	9.309.518	10.861.459
3002	İnsan kanı; terapötik, profilaktik veya diagnostik kullanımlar için hazırlanan hayvan kanı; antiserumlar ...	6.345.677	7.750.345	9.228.295
2603	Bakır cevherleri ve konsantreleri	8.342.433	9.848.863	8.286.601
2709	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar, ham	63.713.460	80.561.183	73.046.997
2711	Petrol gazı ve diğer gaz halindeki hidrokarbonlar	40.290.919	49.073.389	44.803.672
8517	Telefon setleri, dahil. hücresel şebekeler veya diğer kablosuz şebekeler için telefonlar; diğer ...	26.149.711	26.107.930	24.281.085
2701	Kömür; kömürden üretilen briketler, yumurtalıklar ve benzeri katı yakıtlar	22.920.058	25.354.891	23.242.774

Kaynak: Trade Map

Japonya'nın başlıca ithalat ortaklarına baktığımızda Çin, ABD, Avustralya, Kore ve Suudi Arabistan'ın en ön sıralarda yer aldığı görülmektedir. En fazla ürün ithal ettiği ülke Çin'dir. Türkiye Japonya'nın ithalat yaptığı ülkeler arasında 57. sıradadır. (2019 yılında yaptığı 765.5 milyon dolar ithalat ile)

Tablo 5: Başlıca Ülkeler İtibari ile İthalatı (1000 \$)

ÜLKE	2017	2018	2019
DÜNYA	671.892.311	748.361.565	720.878.145
ÇİN	164.490.103	173.537.487	169.251.970
AMERİKA	73.972.926	83.586.640	81.251.884
AVUSTRALYA	38.922.920	45.692.790	45.455.774
KORE CUMHURİYETİ	28.097.662	32.134.493	29.618.109
SUUDİ ARABİSTAN	27.745.495	33.772.657	27.630.555
TAİPEİ, ÇİN	25.392.272	27.109.522	26.866.272
BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	20.750.152	27.552.154	26.216.655
TAYLAND	22.733.924	25.067.176	25.362.441
ALMANYA	23.431.284	25.976.489	24.933.480
VİET NAM	18.534.553	21.104.509	22.488.586
ENDONEZYA	19.881.288	21.601.323	18.147.019

Kaynak: Trade Map

5. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE VERGİLER

5.1. Dış Ticaret Politikası

İthalat Rejimi

DTÖ'ye üye olan Japonya'da ithal edilecek ürünlerin güvenlik standartlarına uygunluğu önemli bir konu olup, ithalat rejimi de bu şekilde geliştirilmiştir.

İthal edilecek olan ürünün Gümrük Genel Müdürlüğü'ne deklare edilmesi gerekmekte ve gerekli kontroller gerçekleştirildikten ve ilgili ürüne ait gümrük vergileri ödendikten sonra ithalat izni verilmektedir.

İhracat Rejimi

Japonya'da ürün ihracatı yapacak olan firma veya kişi, ürünün niteliği, miktar, değer, fiyat ve diğer önemli özelliklerle ilgili olarak Gümrük Genel Müdürlüğü'ne bilgi vermesi gerekmekte olup; söz konusu kontrol tamamlandıktan sonra ihracat izni alınabilmektedir.

Tarifeler ve Diğer Vergiler

Tarife oranlarının Japonya Gümrük idaresi web sayfasından G.T.İ.P. bazında sorgulama yolu ile öğrenilmesi mümkün olup, ilgili link aşağıda yer almaktadır.

<http://www.customs.go.jp/english/tariff/>

5.2. Tarifele Dışı Engeller

Japonya'da ticarete yönelik resmi engellerin kısıtlı sayıda olmasına karşın, ülkede faaliyet gösteren çeşitli dernekler zaman zaman ülkeye ürünlerin girmesine yönelik faaliyetler gerçekleştirebilmektedir. Yine ülkede hem hava limanlarında hem de önemli deniz limanlarına kiralar oldukça yüksek seviyelerde seyretmekte olup, ürünlerin ülkeye giriş işlemlerinde önemli maliyet artışlarına neden olmaktadır.

Tarım, Japonya'da korunan önemli bir sektör olup, bazı tarım ürünlerinde kota uygulamaları mevcuttur. Hükümet gıda ürünlerinde dışarıya bağımlılığı azaltmaya yönelik stratejiler geliştirdiğinden bu sektörde liberalleşmenin sağlanmasının kısa ve orta vadede mümkün görülmemektedir.

Örneğin, ABD'li portakal üreticilerinin sadece Mart ve Ekim aylarında ihracat yapmasına izin verilmektedir. Zira Japon mandalinası (mikon) üretimi Kasım ayından başlamakta şubat ayına kadar sürmektedir ve bu ürünün üreticilerinin önemli bir politik gücü bulunmaktadır. Japon narenciye üretimi emek-arazi yoğun bir özellik taşımakta ve dış rekabete açılmak istememektedir. Dolayısı ile Japonya'ya narenciye ihracatı oldukça riskli görülmektedir. Ayrıca Tarım Bakanlığı görevlileri analiz sonuçlarında en ufak bir sorunda ürünü geri çevirmekte ve söz konusu uygulamaya tabi tutulan ülkenin tüm firmalarına sıkı kontroller getirilmektedir.

Japonya'ya et ihracatında da önemli zorluklar ile karşılaşılmaktadır. Bu konuda ciddi sınırlamalar mevcuttur. Bu kurallar şüphesiz Japon üreticisini korumak amacı ile konulmuş olmakla birlikte aynı zamanda politik temelleri de bulunmaktadır. Japonya'nın tarımsal ürünler ithalatını incelerken, bu ülkenin ihtiyacı olan gıda maddesinin büyük bir çoğunluğunu ithal etmek zorunda olduğu gözden kaçırılmamalıdır. Gıda maddelerinde hiç bir zaman

kendi kendine yeterliliğinin söz konusu olmamasına rağmen, Japonya'nın bu konudaki tutumunu yakın gelecekte değiştirmesi beklenmemektedir.

5.3. Ürün Standartları ile İlgili Uygulamalar

Japon Sanayi Standartları-Japanese Industrial Standarts (JIS) ve Japon Tarım Standartları-Japanese Agricultural Standarts (JAS) Japonya'da en geniş şekliyle kullanılan iki kalite standardını ifade etmektedir.

JIS Standardı JIS'in işleyişi 1940 tarihli "Sanayide Standardizasyon" Kanunu'na dayanmaktadır. JIS markası, tekstil hazır giyim, ısıtıcılar, elektrikli aletler, ayakkabılar, mutfak eşyaları, spor malzemesi, müzik aletleri gibi geniş bir ürün grubunun standart, kalite, boyut ve diğer özelliklerine uygulanmaktadır.

Söz konusu marka Japonya henüz ihracata başladığı sıralarda ihraç ürünlerinde belli bir kalitenin yaratılmasını teşvik etmek amacı ile geliştirilmiştir. Söz konusu standartlar "Japon Sanayi Standartları Komitesi" tarafından tespit edilmiştir ve MITI'nin Sanayi Teknolojisi Enstitüsü'nden elde edilebilmektedirler. JIS standartları teknolojik gelişmeler doğrultusunda periyodik olarak gözden geçirilmektedir.

Söz konusu markalı ürünlerin satın alımı, Japon devlet teşekkülleri tarafından özel olarak tercih edilmektedir. JIS bütün sanayi ve maden ürünlerini kapsamakla birlikte, ilaçlar, tarımsal kimyasallar, suni gübre, ipek ipliği, gıda ve diğer tarımsal ürünlerin kendilerine özgü standartları bulunmaktadır. Söz konusu ürünler "Tarım ve Orman Ürünlerinin Standardizasyon ve İşaretlenmesi" konulu kanun çerçevesinde ele alınmaktadır. Nisan 1990 tarihinde JIS standardını düzenleyen yasaya yapılan eklerle yabancı ürünlere de JIS markası alabilmeleri imkânı getirilmiştir.

JAS Standardı Tüketicinin çıkarlarının korunması politikasının bir gereği olarak gıda ve orman ürünlerinin kalitesi ile ilgili bir işaretleme ve sıralama sistemi oluşturulmuştur. "JAS markası" olarak bilinen standart sistemi "Japon Tarım Standartları Kanunu" ile düzenlenmiştir. Söz konusu Kanun Japonya'da üretilen veya ithal edilen tüm gıda ürünlerini kapsamaktadır. Kanun çerçevesinde yapılan düzenlemeler ürün kapsamı genişledikçe çeşitlenmektedir.

JAS markası ürün listesi, içecekler, işlenmiş gıda, sıvı ve katı yağlar tarımsal mallar, orman ürünleri, et ve balık sanayi ürünleri, tarım ve orman ürünleri hammaddelerini, konserve gıda, meyve suyu, işlenmiş domates, domuz eti, jambon ve sosis gibi ürünlerin yerli ve ithal olanlarını kapsamaktadır.

JAS kuralları, standartlarla belirlenmiş ürünü tanımlamaktadır. Standarda konu ürünlerin pek çoğunda minimum kalite standardı belirtilmiştir. Ancak bazı ürünler için kurallar sadece kalite artırımını sağlamaya yönelik direktifleri içermektedir. İşlenmiş gıdalar için işaretleme standartları, ürünün adı, tatlandırıcıları, ağırlığı, üretim tarihi ve üreticinin adı gibi ayrıntıları talep etmektedir. Ayrıca her bir ürünün kendine özgü bir etiketlenme biçimi bulunmaktadır.

Söz konusu standartların uygulanması zorunlu olmayıp, ancak tüketicinin ithal edilen ürünü tercih etmesi amacıyla, ithalatçı firmaları bu standartları uygulama yoluna sıkça gitmektedir.

6. TÜRKİYE İLE TİCARET

Japonya'nın Ülkemize ihraç ettiği ürünlerin ana mal guruplarına göre kompozisyonu: Gıda, Hammadde, Mineral yakıtlar, Kimyasallar, Muhtelif San. Ürn., Makinalar, Elektrikli Mak. Alet ve Aygıtlar, Nakil Araçları ve Diğerleri olarak gerçekleşmiştir.

Japonya'nın ana mal guruplarına göre Ülkemizden gerçekleştirmiş olduğu ithalat kompozisyonu ise: Gıda, Hammadde, Mineral yakıtlar, Kimyasallar, Muhtelif San. Ürn., Makinalar, Elektrikli Mak. Alet ve Aygıtlar, Nakil Araçları ve Diğerleri olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye ile Japonya arasındaki ekonomik ve ticari ilişkiler ağırlıklı olarak Japon firmalarının girişimleriyle yürütülmekte ve bu ilişkiler ticaretin yanı sıra, finans ve yatırım alanlarında da işbirliğini kapsamaktadır. Önde gelen Japon uluslararası Ticaret firmalarının Türkiye'de temsilcilikleri bulunmaktadır. Uluslararası çapta iş yapan Türk firmalarının veya finansman kuruluşlarımızın ise Japonya'da temsilciliği bulunmamaktadır. Bu eksiklik, Türk ve Japon gözlemciler tarafından, Japonya'ya yönelik ihracatımız ile ikili ekonomik ve ticari ilişkilerimizin arzu edilen seviyede arttırılamamasının önemli nedenlerinden biri olarak gösterilmektedir.

Japonya'nın 2019 yılında Türkiye'ye yaptığı ihracat 2.51 milyar dolar civarında gerçekleşirken, Türkiye'den yaptığı ithalat yaklaşık 765.5 milyon dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. Japonya, Türkiye ile gerçekleştirmekte olduğu karşılıklı ticaretinde uzun yıllardır dış ticaret fazlası vermiştir.

Tablo 6: Japonya'nın Türkiye ile Dış Ticareti (1000\$)

Yıl	İhracat	İthalat	Hacim	Denge
2016	2.861.051	563.327	3.424.378	2.297.724
2017	3.164.035	633.946	3.797.981	2.530.089
2018	3.200.725	756.125	3.956.850	2.444.600
2019	2.514.771	765.446	3.280.217	1.749.325

Kaynak: Trade Map

Japonya'nın Türkiye'ye ihracatında başlıca ürünlere baktığımızda Traktör parçaları ve aksesuarları, on veya daha fazla kişinin taşınması için motorlu taşıtlar; Elektrik akümülatörleri, dahil. bunların kare veya dikdörtgen olsun veya olmasın ayırıcılar; parçalar, Elektrik transformatörleri, statik dönüştürücüler, ör. doğrultucular ve indüktörler; bunların parçaları ve Kıvılcımla ateşlemeli pistonlu veya döner içten yanmalı pistonlu motor gelmektedir.

Japonya'nın Türkiye'ye ihracatında en fazla ihraç ettiği ürün grubu, on veya daha fazla kişinin taşınması için motorlu taşıtlarda bulunan parçalar ve aksesuarlarıdır.

Tablo 7: Japonya'nın Türkiye'ye İhracatında Başlıca Ürünler (1000 \$)

GTİP NO	GTİP AÇIKLAMA	2017	2018	2019
8708	Traktör parçaları ve aksesuarları, on veya daha fazla kişinin taşınması için motorlu taşıtlar, ...	560.161	520.888	411.952
8507	Elektrik akümülatörleri, dahil. bunların kare veya dikdörtgen olsun veya olmasın ayırıcılar; parçalar ...	126.202	197.276	203.616
8504	Elektrik transformatörleri, statik dönüştürücüler, ör. doğrultucular ve indüktörler; bunların parçaları	101.460	155.534	154.225
8407	Kıvılcımla ateşlemeli pistonlu veya döner içten yanmalı pistonlu motor	230.796	175.465	112.987
7208	Demir veya alaşımsız çelikten yassı haddelenmiş ürünler, genişlik > = 600 mm, sıcak haddelenmiş, kaplanmamış, ...	19.742	31.462	85.367
8703	Motorlu arabalar ve diğer motorlu taşıtlar esas olarak kişilerin taşınması için tasarlanmıştır. ...	141.178	193.809	80.274
7225	Paslanmaz çelikten, = 600 mm genişliğinde yassı haddelenmiş ürünler, sıcak haddelenmiş ...	71.581	75.169	79.268
9032	Aletlerin ve aygıtların düzenlenmesi ya da kontrol edilmesi (pozisyondaki musluk, musluklar ve vanalar hariç)	54.087	58.027	67.528
9999	Başka yerde belirtilmeyen ürünler	68.196	53.543	53.121
8414	Hava veya vakum pompaları (gaz bileşimli asansörler ve pnömatik asansörler ve konveyörler hariç); ...	42.775	47.455	42.910
7318	Vidalalar, civatalar, somunlar, koç vidaları, vida kancaları, perçinler, pıhtılar, çatal pimleri, pullar ...	50.293	48.083	40.384
8409	Yalnızca veya esas olarak pruva yönü olan içten yanmalı pistonlu motor ile kullanıma uygun parçalar ...	42.578	56.963	39.751
4002	Birincil formlarda veya plakalar, tabakalar veya şeritler halinde yağlardan türetilmiş sentetik kauçuk ve olgu; ...	41.469	39.710	37.106
8457	İşleme merkezleri, birim inşaat makineleri "tek istasyonlu" ve çok istasyonlu transfer makineleri ...	50.912	57.006	35.880
8429	Kendinden itmeli buldozerler, angledozers, greyderler, leveller, kazıyıcılar, mekanik kürekler, ekskavatörler, ...	306.724	244.119	33.045
8517	Telefon setleri, dahil. hücresel şebekeler veya diğer kablosuz şebekeler için telefonlar; diğer ...	5.005	10.581	28.281
8536	Elektrik devrelerini değiştirmek veya korumak için veya bağlantı yapmak için elektrikli cihazlar ...	27.910	27.919	26.949
8411	Turbojetler, türbopropeller ve diğer gaz türbinleri	25.432	28.242	25.469
8413	Bir ölçüm cihazı ile donatılmış olsun olmasın, sıvılar için pompalar (seramik pompalar ve ...	38.171	25.826	25.165
8501	Elektrik motorları ve jeneratörleri (jeneratör setleri hariç)	16.196	20.630	21.632
8512	Elektrikli aydınlatma veya sinyalizasyon ekipmanları (8539 pozisyonundaki lambalar hariç), ön cam silecekleri, ...	21.916	22.747	20.724
8445	Tekstil elyafı hazırlama makineleri; eğirme, katlama veya bükme makineleri ve diğer makineler ...	31.752	50.995	20.561
8458	Torna tezgahları, dahil. tornalama merkezleri, metal çıkarmak için	25.464	26.141	20.168

Kaynak: Trade Map

Japonya'nın Türkiye'den ithalatında başlıca ürünlere baktığımızda Balık filetosu ve diğer balık eti, Makarna, Traktör parçaları ve aksesuarları, on veya daha fazla kişinin taşınması için motorlu taşıtlar ve Kadın veya kız

çocuk takımları, topluluklar, ceketler, blazerler, elbiseler, etekler, bölünmüş etekler, pantolonlar ürün grupları oluşturmaktadır. 2019 yılında Japonya'ya en fazla ihraç ettiğimiz ürünler balık - makarna ve türevleridir.

Tablo 8: Japonya'nın Türkiye'den İthalatında Başlıca Ürünler (1000 \$)

GTİP NO	GTİP AÇIKLAMA	2017	2018	2019
0304	Balık filetosu ve diğer balık eti (kıyılmış olsun olmasın, taze, soğutulmuş veya dondurulmuş)	47.296	65.814	80.516
1902	Makarna, et veya diğer maddelerle pişirilmiş veya doldurulmuş veya başka şekilde hazırlanmış, ...	45.419	40.343	40.272
8708	Traktör parçaları ve aksesuarları, on veya daha fazla kişinin taşınması için motorlu taşıtlar, ...	53.948	68.322	39.438
6204	Kadın veya kız çocuk takımları, topluluklar, ceketler, blazerler, elbiseler, etekler, bölünmüş etekler, pantolonlar ...	29.891	33.219	28.242
3004	Terapötik veya profilaktik kullanımlar için karışık veya karışık ürünlerden oluşan ilaçlar, ...	16.930	18.326	23.483
6110	Kazaklar, hırkalar, hırkalar, yelekler ve benzeri eşyalar (örme veya tığ işi) (...)	13.130	19.472	21.582
8803	8801 veya 8802 pozisyonunda yer alan uçak ve uzay araçlarının parçaları, ör.	22.779	18.376	20.160
6109	Tişörtler, atletler ve diğer yelekler (örme veya tığ işi)	13.865	17.153	19.213
4202	Sandıklar, valizler, makyaj çantaları, yönetici çantaları, evrak çantaları, okul çantaları, gözlük kutuları, ...	8.142	15.879	18.889
8409	Yalnızca veya esas olarak pruva yönü olan içten yanmalı pistonlu motor ile kullanıma uygun parçalar ...	23.248	28.983	18.670
7202	Ferro alaşımlar	9.355	20.105	17.500
806	Üzüm, taze veya kurutulmuş	4.212	13.350	16.623
2620	Cüruf, kül ve metaller, arsenik veya bunların bileşiklerini içeren kalıntılar (...)	10.504	6.547	13.756
2608	Çinko cevherleri ve konsantreleri	15.274	23.099	12.399
9999	Başka yerde belirtilmeyen ürünler	7.234	7.681	11.762
6203	Erkek veya erkek takım elbise, topluluk, ceket, blazer, pantolon, önlük ve destek tulumları, pantolon ...	16.832	14.629	11.605
2002	Sirke veya asetik asit dışında hazırlanmış veya korunmuş domatesler	10.592	11.401	11.558
7112	Kıymetli metal veya kıymetli metal kaplı metal atık ve hurdaları; diğer atık ve hurdalar ...	5.046	10.167	10.785
802	Taze veya kurutulmuş diğer kabuklu yemişler (kabuklu veya soyulmuş olsun olmasın) (hindistancevizi, Brezilya fıstığı hariç ...)	8.248	7.596	10.358
1509	Zeytinyağı ve zeytin ağacının meyvesinden elde edilen fraksiyonlar sadece mekanik ...	4.467	13.021	9.402
6206	Kadın veya kız çocuk bluzları, gömlekleri ve gömlek bluzları (örme veya tığ işi ve yelek hariç)	9.495	10.147	9.011
0804	Taze veya kurutulmuş hurma, incir, ananas, avokado, guava, mango ve mangosteens	8.466	9.808	8.772

Kaynak: Trade Map

7. BURSA İLİNİN JAPONYA İLE DIŞ TİCARETİ

2019 yılında; Bursa ilinden Japonya'ya 24.3 milyon dolar ihracat gerçekleştirilirken, ithalat rakamı 88.6 milyon dolar olmuştur. Bursa ili Japonya ile yaptığı ticarete hep dış ticaret açığı vermiştir.

2017 verilerince Bursa'da Japonya sermayeli 5 firma bulunmaktadır.

Uludağ İhracatçı Birlikleri'nin verilerine göre ise Bursa'dan Japonya'ya ihracat yapan firma sayımız 100'dür.

Tablo 9: Bursa ilinin Japonya ile Dış Ticareti (\$)

Yıl	İhracat	İthalat	Hacim	Denge
2016	21.370.604	99.848.940	121.219.544	-78.478.336
2017	22.202.700	115.117.222	137.319.922	-92.914.522
2018	23.827.332	103.847.772	127.675.104	-80.020.440
2019*	24.338.699	88.690.702	113.029.401	-64.352.003

Kaynak: TÜİK *2019 verileri geçicidir.

8. TÜRKİYE - JAPONYA SİYASİ İLİŞKİLERİ

Türkiye ile Japonya arasındaki dostluğun temelleri 19.yüzyılın sonlarına uzanmaktadır.

Sultan İkinci Abdülhamit'in Japon İmparatoru Meiji'ye mukabil hediyelerini ve dostluk mesajını götürmek üzere 1890 yılında Japonya'yı ziyaret eden Ertuğrul firkateyni dönüş yolunda Kushimoto açıklarında batmış ve 532 denizcimiz yaşamını yitirmiştir. Bu elim olay sonrasında önce Oşimalı Japon köylülerinin denizcilerimizin kurtarılmalarına yönelik gayretleri, kazanın duyulmasıyla birlikte de Japon halkı ve makamlarının yaralılarımız ile şehitlerimizin ailelerine yönelik ilgi ve yardım kampanyaları Türk-Japon dostluğunun temellerini oluşturmuştur.

Bu bağlamda İran-Irak Savaşı sürerken 1985 yılında Tahran'da mahsur kalan çok sayıda Japon vatandaşının Japon makamlarının yardım çağrısı üzerine Türk Hava Yolları tarafından Japonya'ya götürülmeleri de ilişkilerdeki bir diğer duygusal dönüm noktasını teşkil etmiştir.

Türkiye ile Japonya arasındaki diplomatik ilişkiler 1924 yılında kurulmuş, Japonya nezdindeki ilk temsilciliğimiz 1925 yılında faaliyete geçmiştir.

2013 yılında "Stratejik Ortaklık" düzeyine yükseltelen siyasi ilişkilerimiz son dönemde karşılıklı üst düzey ziyaretlerle hızla gelişmektedir.

Japonya ile Türkiye arasındaki köklü ilişkilerin geliştirilmesi ve Türkiye'nin tanıtımına katkı sağlamak amacıyla 2003 yılı "Japonya'da Türkiye Yılı", 2010 yılı da "Türkiye'de Japon yılı" olarak kutlanmıştır. 2019 yılı ise "Japonya'da Türk Kültür Yılı" olarak kutlanmaktadır.

Ertuğrul Fırkateyni faciasının 125. yıldönümü olan 2015 yılı içerisinde her iki ülkede çeşitli anma etkinlikleri ve ziyaretler gerçekleştirilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti ile Japonya arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına ilişkin Anlaşma 1992 yılında yürürlüğe girmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti ile Japonya arasında gelir üzerinden alınan vergilerde çifte vergilendirmeyi önleme ve vergi kaçakçılığına engel olma anlaşması 1994 yılında yürürlüğe girmiştir.

Japonya – Türkiye arasındaki Serbest Ticaret Antlaşması müzakereleri de halen devam etmektedir.

9. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR

9.1. Ticareti Etkileyen Kültürel Faktörler

İşadamları ilk karşılaştıklarında mutlaka kartvizit (meishi) alışverişinde bulunurlar. Alınan kartvizitin okunduktan sonra kaldırılması adettendir. Okunmadan cebinize ve çantanıza konulması saygısızlık olarak yorumlanır. Japon işadamları resmi belgelerde genel olarak imza yerine kişisel mühürlerini kullanırlar. Kartvizitlerinizde eğitiminiz, profesyonel nitelikleriniz ve iş unvanınız gibi özelliklerin de yer alması önemlidir. Gerekli tanıştırmalar yapıldıktan sonra kartvizitinizi herkese sunmanız gerekmektedir. Kartvizitin iki elle birlikte sunulması nezaket göstergesidir. Kartvizitin karşı tarafça okunabileceği dilde olan kısmı uzatılmalıdır. Alıcı da kartviziti çift eliyle alacaktır. Ayrıca kartviziti birkaç saniye iyi bir şekilde inceledikten sonra kartı muhafaza yerine konulmalıdır. Kartviziti aldıktan sonra hemen acele bir şekilde arka cebinizdeki cüzdanınıza koymanız, kişinin kartının üzerine de herhangi bir şey dökülmesi ve yazılması saygısızlık olarak nitelenebilir. Japon firmalarında kararların çoğunluğu konsensusla alınır. Öncelikle bilgi informal ortamlarda değiş tokuş edilir. Yabancıların Japon karar verme sürecini yavaş bulmalarına rağmen bir kez karar verildikten sonra hemen harekete geçilir. Bu ülke iş adamları ile ilişkilerde herkesin karar vermesine olanak sağlayacak ölçüde zaman ve sabır gösterilmesi tavsiye edilmektedir.

Toplantılar sırasında Japon hitap tarzının inceliklerine dikkat edilmeli gerektiğinde baş eğerek selam verilmelidir. Diğerlerin tutum ve davranışları gözlenerek mevcut hiyerarşik yapıya uygun hareket edilmelidir. Yabancıların önünde iş arkadaşlarını eleştiren tutumlar da Japonlar tarafından hoş karşılanmamaktadır. Dakik olmak da son derece önemlidir.

9.2. Resmi Tatiller ve Çalışma Saatleri

Bu ülkeye bir seyahat planlıyor iseniz tatil günlerini ve mevsimsel olayları bilmeniz gerekir:

1 Ocak - Gantan - Yeni Yıl

Ocak ayının 2. Pazartesi - Seijin no Hi- gelen yaş günü

11 Şubat - Kenkoku/kinenbi - Milli gün

21 Mart - Shunbun no Hi - Bahar Noktası Günü (gün yıla göre değişebilir)

29 Nisan-Showa günü - eski İmparator Showa'yı anma günü

3 Mayıs- Kenpo Kinenbi - Anayasa Günü

4 Mayıs - Kokumin no Kyujitsu - Yeşil Gün

5 Mayıs - Kodomo no Hi - Çocuk Günü

Temmuz'un üçüncü Pazartesi - Umi no Hi- Denizcilik Günü

Eylül'ün üçüncü Pazartesi - Keiro no Hi- Yaşlılara saygı günü

23 Eylül - Shubun no Hi- Sonbahar Noktası (gün yıla göre değişebilir)

Ekim'in ikinci Pazartesi'si -Taiki no Hi- Sporlar Günü

3 Kasım - Bunka no Hi - Kültür Günü

23 Kasım - Kinro Kansha no Hi - İşçiler Şükran Günü

23 Aralık - Tenno Tanjobi - İmparatorun Doğum günü

Temmuz ortası - Ağustos ayları boyunca yaz tatili dolayısıyla seyahatlerin yoğunlaşması nedeniyle, bu dönemde yapılacak seyahatlerde rezervasyonun önceden yapılması önem arz etmektedir.

Yeni yılda genellikle tüm Japonya'da tüm müze ve restoranların çoğu kapalı olup, bu süre 3-4 gün uzayabilmektedir. Ancak diğer tatil günlerinde müzelerin çoğu açıktır. Ulusal bir tatilin bir Pazar günü olması durumunda, onu izleyen Pazartesi de tatil olarak kullanılmaktadır.

Yine 29 Nisan- 5 Mayıs arası Altın Hafta Kutlamaları ile Ağustos ortasında bir hafta boyunca kutlanan Obon Festivali dolayısıyla seyahatlerin daha yoğun olarak gerçekleşmesi nedeniyle, tren ve diğer toplu taşıma araçlarında yoğunluk yaşanabilmektedir.

9.3. İklim

Japonya kuzeyden güneye Hokkaido, Honshu, Shikoku, ve Kyushu olmak üzere dört adadan oluşmaktadır. Hava koşulları bölgeden bölgeye değişiklik göstermekle birlikte, genelde ılıman ve nemli okyanus iklimi hâkimdir.

Genelde ülkede ılıman bir iklim hüküm sürmesine karşın, ülkenin kuzeyi ile güneyi arasında önemli sıcaklık farklılıkları bulunmaktadır. Genel olarak Japonya altı iklimatik bölgeye ayrılmış bulunmaktadır:

- Hokkaido: ülkenin kuzeyinde yer alan en büyük adası olan Hokkaido'da kışlar uzun ve soğuk, yazları serin geçmektedir. Yağış miktarı çok yüksek olmamakla birlikte, kışın yağın kar miktarı yüksektir. Kış sporları yaygındır.

- Japon Denizi bölgesi: Honshu'nun batı kıyısında bulunan bölgede kışın önemli miktarda kar yağışları gerçekleşmekte olup, yazları ülke ortalamasından daha düşük sıcaklıklar gerçekleşmektedir.

- İç Plato Bölgesi: tipi bir karasal iklime sahip olan bu bölgede yaz ve kış arasında önemli sıcaklık farklılıkları bulunmaktadır.

- Seto İç Deniz Bölgesi: Chugoku ile Shikoku dağları bölgeyi rüzgarlardan korumakta ve bölgede ılıman bir iklimin sürmesine neden olmaktadır.

- Pasifik Okyanus Bölgesi: Ülkenin doğu kıyısında kışın soğuk geçmekte olup, kar yağışı ülke ortalamasının altında gerçekleşmektedir. Güneydoğu'dan esen doğu rüzgarları dolayısıyla yazları sıcak ve nemli geçmektedir.

- Güneybatı Adaları: Ryukyu adaları olarak adlandırılan bu bölgede subtropik bir iklim hüküm sürmekte olup, yazları sıcak ve kışları ılımandır. Özellikle yağmur mevsiminde bölge önemli miktarlarda yağış almakta

Yağmur mevsimi Okinava'da Mayıs başında başlamakta olup, yavaş yavaş ülkenin kuzeyine Temmuz sonlarında ulaşmaktadır. Yağmur mevsimi yaklaşık altı hafta sürmekte olup, yaz sonu/ sonbaharı başı ülkede tayfun ve fırtınalar yağış miktarını önemli ölçüde artırabilmektedir.

9.4. 2020 Yılı İçerisinde Öne Çıkan Fuarlar

Fuar Adı: FOODEX JAPAN 2020

Tarih: 10-13.03.2020

Yer: Makuhari Messe, Tokyo

Sektör: Gıda ve İçecek

Web Adresi: <https://www.jma.or.jp/foodex/en/about/index.html>

10. SWOT ANALİZİ

<p style="text-align: center;">GÜÇLÜ YANLAR</p> <ul style="list-style-type: none">• Ürünleştirme• Donanım zenginliği• Maddi güç• Ürünlerin nerede ve nasıl yapılması gerektiğini bilmeleri, bilgi• Teknolojik yenilikler ve gelişmeler• Suç oranı düşüklüğü, güvenlik• Oldukça iyi eğitim sistemi	<p style="text-align: center;">ZAYIF YANLAR</p> <ul style="list-style-type: none">• Yazılım• Dil Problemi• Lokasyon• Çevre ülkelerle yaptıkları mevcut işbirlikleri• Büyük yerleşimlerde nüfus yoğunluğu ve bunun sonucunda ana adalarda kiraların yüksek olması• Yaşlanan nüfus
<p style="text-align: center;">FIRSATLAR</p> <ul style="list-style-type: none">• Market büyüklüğü• İş potansiyel büyüklüğü• Gün geçtikçe artan e-ticaret fırsatları• Gelişmekte olan yeni pazarlar• Japonya Eğitim bakanlığının vatandaşlarını ingilizce öğrenmeleri konusunda teşvik etmesi	<p style="text-align: center;">TEHDİTLER</p> <ul style="list-style-type: none">• İnsan gücü• Üretim giderleri artışı• Uluslararası ticarete katı kurallar• Yüksek vergi oranları

11. YARARLI ADRESLER

T.C. TOKYO BÜYÜKELÇİLİĞİ

Adres: 2-33-6 Jingumae, Shibuya-ku, Tokyo, 150-0001 JAPONYA

Telefon: (+81-3) 6439-5700

Fax: (+81-3) 3470-5136

E-posta: embassy.tokyo@mfa.gov.tr

JAPONYA ANKARA BÜYÜKELÇİLİĞİ

Adres: Japonya Büyükelçiliği, Reşit Galip Caddesi, No: 81, G.O.P., 06680, Çankaya, Ankara, Türkiye

Telefon: +90-(0)-312-446 05 00

Fax: +90-(0)-312-437 18 12

E-posta: ekonomi@an.mofa.go.jp

İSTANBUL JAPONYA BAŞKONSOLOSLUĞU

Adres: Esentepe Mah. Büyükdere Cad. No.209, Tekfen Tower Kat 10 4.Levent/Şişli 34394 İstanbul, Türkiye

Telefon: +90-212-317-4600

Fax: +90-212-317-4604

E-posta: ryoji@it.mofa.go.jp

MÜSİAD JAPONYA

Adres: 1-10-2 2F Yotsuya, Shinjuku, Tokyo, Japonya 160 - 0004

Telefon: (+81-80) 4069-6161

E-posta: japonya@musiad.org.tr

12. KAYNAKÇA

1. Ticaret Bakanlığı Bilgi Sistemi – www.ticaret.gov.tr
2. Trademap – www.trademap.org
3. Worldometers - www.worldometers.com
4. Uludağ İhracatçı Birlikleri
5. Türkiye İstatistik Kurumu – www.tuik.gov.tr
6. Türkiye Cumhuriyeti Tokyo Büyükelçiliği - <http://tokyo.be.mfa.gov.tr/>
7. <https://tradingeconomics.com/>